

KERALA PUBLIC SCHOOLS
HOME ASSIGNMENT (2ND to 7TH NOV 2020)

CLASS	SUBJECT	TOPIC / CHAPTER	MODULE / ASSIGNMENT
VIII	SANSKRIT	ASSIGNMENT	<p>1. नीच के वाक्यों को पाठानुसार क्रम में सजाएँ ।</p> <p>तेन एकं सुन्दरं गृहं निर्मास्यामि । तत्र सम्पूर्णम चूर्णं विक्रेष्यामि । ततः विवाहं करिष्यामि । तेन धनेन एकां धेनुं क्रेष्यामि । सुखेन निवसिष्यामि । धेनोः पर्याप्तं दुग्धं भविष्यति । सर्वं दुग्धं विक्रेष्यामि ।</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. तत्र सम्पूर्णम चूर्णं विक्रेष्यामि । 2. तेन धनेन एकां धेनुं क्रेष्यामि । 3. धेनोः पर्याप्तं दुग्धं भविष्यति । 4. सर्वं दुग्धं विक्रेष्यामि । 5. तेन एकं सुन्दरं गृहं निर्मास्यामि । 6. ततः विवाहं करिष्यामि । 7. सुखेन निवसिष्यामि । <p>3. उपयुक्त विशेषणों से रिक्त स्थानों की पूर्ति करें ।</p> <p>(क) भिक्षुकः अतीव कृपणः आसीत् । (पण्डितः , दानी , कृपणः) (ख) पादेन <u>अबाध्यां</u> पत्नीं ताडयिष्यामि । (शिक्षितां , अबाध्यां , सुशीलां) (ग) कल्पितं सुखं दुःखाय एव भवति । (आत्मवशं , विद्यार्जितं , कल्पितं) (घ) तेन धनेन धेनुं क्रेष्यामि । (तस्मै , तेन , तस्मिन्) (ङ.) भिक्षुकः <u>चूर्णपूरितं</u> घटमेव पादेन अताडयत् । (जलपूरितं , चूर्णपूरितं तंडुलपूरितं)</p> <p>4. एकदा एकः दरिद्रः मार्गं गच्छति स्म । तस्मिन् समये आकाशमार्गे भगवान् शंकरो पि गच्छति स्म । तं दरिद्रं दृष्ट्वा</p> <p>शंकरो चिन्तयत्-- " एतस्मै किञ्चित् धनं दास्यामि । एषः पुनः दरिद्रः न स्थास्यति ।" एवं विचिन्त्य सः एकं स्वर्णपूरितं घटं</p>

तस्य दरिद्रस्य पुरतः एव स्थापितवान् ।

तदानीमेव अकस्मात् दरिद्रः अचिन्तयत्-- " अहो ! दृष्टिहीनः अन्धः कथं चलति ? " एवं चिन्तयित्वा सः अन्धस्य अभिनयं कृतवान् , तं स्वर्णघटं न दृष्ट्वा पारं कृत्वा च अग्रे गतवान् । पुरतः स्थापितं धनं व्यर्थकल्पनया तेन न प्राप्तम् । व्यर्था कल्पना न करणीया ।

प्रश्न (क) कः मार्गं गच्छति स्म ?

उत्तर - एकः दरिद्रः मार्गं गच्छति स्म ।

(ख) आकाशमार्गं कः गच्छति स्म ?

उत्तर - आकाशमार्गं भगवान् शंकरः गच्छति स्म ।

(ग) शंकरः दरिद्रस्य पुरतः किं स्थापितवान् ?

उत्तर - शंकरः दरिद्रस्य पुरतः स्वर्णपूरितं घटं स्थापितवान्

(घ) दरिद्रः कस्य अभिनयं कृतवान् ?

उत्तर - दरिद्रः अन्धस्य अभिनयं कृतवान् ।

(ङ.) कीदृशी कल्पना न करणीया ?

उत्तर - व्यर्था कल्पना न करणीया ।

5. निम्नलिखित क्रियाओं का पद -परिचय दें ।

नेष्यामि , आगच्छन्तु , आसीत् , क्रीणाति , वदेयुः

क्रिया	धातु	लकार	पुरुष	वचन
नेष्यामि	नी	लट्	उत्तम	एकवचन
आगच्छन्तु	आ-गम्	लोट्	प्रथम	एकवचन
आसीत्	अस्	लङ्.	प्रथम	एकवचन
क्रीणाति	क्री	लट्	प्रथम	एकवचन
वदेयुः	वद्	विधिलिङ्ग	प्रथम	बहुवचन

7. संस्कृत में अनुवाद करें ।

(क) दूध की एक बून्द भी मैं किसी को न दूँगा ।
दुग्धस्य एकं बिन्दुमपि कस्मैचित् न दास्यामि ।

(ख) मैं अपनी बेटी को रोकूँगा ।
अहं स्वस्य कन्यां निवारयिष्यामि ।

(ग) केशव कुछ भी न खाकर निकल गया ।
केशवः किमपि न खादित्वा निर्गतः ।

(घ) मेरे दादाजी सवेरे उठकर व्यायाम करते हैं ।
मम पितामहः प्रातः उत्थाय व्यायामं करोति ।

(ङ.) राजा ने कहा , " मैं एक मन्दिर बनाऊँगा ।"
राजा अवदत् , अहम् एकं मन्दिरं निर्मास्यामि ।

			<p>(च) मैं भार्या की प्रार्थना नहीं सुनूँगा [श्रोष्यामि] अहं भार्यायाः प्रार्थनां न श्रोष्यामि ।</p> <p>(छ) इस धन से क्या-क्या खरीदोगे ? एतेन धनेन किं किं क्रेष्यसि ?</p> <p>(ज) पानी से भरे घड़े को ले आओ । जलेन पूरितं घटं आनय ।</p>
--	--	--	---

Rakshmi

DIRECTOR ACADEMICS